

Список бібліографічних посилань

1. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / за заг. ред. В. П. Тимошука. Київ : ФОП Москаленко О. М. 392 с.
2. Про державне мито : декрет Кабінету Міністрів України від 17.06.2018 № 2275-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/7-93> (дата звернення: 28.10.2018).
3. Про адміністративні послуги : закон України від 06.09.2012 № 5203-VI : з наступ. змін. та допов. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст. 409.
4. Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 № 523-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523-2014-%D1%80> (дата звернення: 28.10.2018).
5. Про заходи щодо упорядкування адміністративних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2010 № 737. // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/737-2009-%D0%BF> (дата звернення: 28.10.2018).

Одержано 01.11.2018

УДК 316.334.55/56

Володимир Михайлович БРЕДІХІН,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки Харківського національного університету будівництва та архітектури

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЯК АКТИВНИЙ ЧИННИК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Перед Україною нині постав багатокomпонентний виклик, що продовжує реально загрожувати існуванню її повноцінної державності. Соціальна політика держави формується під впливом різноманітних чинників, які різняться в залежності від місця виникнення (внутрішні та зовнішні), результативності впливу на вироблення соціальної політики як процесу (позитивні та негативні), за спрямованістю впливу на суспільство (орієнтовані на більшість членів суспільства, або індивідуалізовані) тощо. До таких чинників слід віднести ті причини, явища або суттєві обставини, які обумовили процеси, що викликали зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, що впливає на вироблення соціальної політики держави в той або інший період часу (на етапі історичного та соціально-економічного розвитку, політичних змін), можуть сприяти чи ускладнювати досягнення цілей системи, яку здійснюють суб'єкти управлінської діяльності, і, проявилися як результат внутрішніх та зовнішніх можливостей соціальної політики[1].

У формуванні й здійсненні соціальної політики беруть участь чимало суб'єктів, діяльність яких визначається конкретними соціальними інтересами й здійснюється на основі тієї або іншої нормативно-правової бази. Це – державні органи влади, органи місцевого самоврядування, недержавні організації, громадські об'єднання. Тобто залежно від того, хто ініціює та встановлює ці взаємини та проводить відповідні заходи, розрізняють види соціальної політики – державну, регіональну, корпоративну. Основним суб'єктом реалізації соціальної політики в сучасному світі є держава, яка визначає загальні її засади, мету, завдання, пріоритети, нормативно-правову базу й проводять безпосередню практичну роботу з її реалізації.

Аналіз чинників дозволяє отримати важливі результати, прогнозувати можливості, складати плани для розробки системи запобігання (попередження) загрозам за наявності негативних явищ, розробляти стратегії, виявляти не вирішені питання. З позиції вирішення практичних завдань вироблення соціальної політики держави існує позитивний досвід в визначенні стратегічних напрямів соціальної політики, а саме:

- забезпечення соціальної захищеності населення, збалансованого розвитку ринку праці, зайнятості населення;
- зростання заробітної плати та доходів населення;
- пенсійне забезпечення та соціальне страхування;

- розвиток гуманітарної сфери, охорони здоров'я, освіти;
- підтримка сім'ї, дітей і молоді;
- розвиток культури, туризму, спорту та фізичного виховання;
- соціальний захист;
- забезпечення житлом тощо.

В Законі України «Про Стратегію національної безпеки України» від 12.02.2007 р. визначено принципи, пріоритетні цілі, завдання та механізми забезпечення життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз [2].

Головною метою Стратегії є забезпечення такого рівня національної безпеки, який би гарантував поступальний розвиток України, її конкурентоспроможність, забезпечення прав і свобод людини і громадянина, подальше зміцнення міжнародних позицій та авторитету Української держави у сучасному світі.

Стратегічною метою політики національної безпеки України в реалізації цілей соціальної політики держави є додержання прав і свобод людини і громадянина, створення умов для динамічного зростання економіки, забезпечення європейських соціальних стандартів і добробуту населення.

В Стратегії визначені стратегічна мета, пріоритети та завдання держави щодо забезпечення національної безпеки в соціальній сфері (НБУСС).

На рівні теорії державного управління актуальним є обґрунтування природного сполучення норм, цінностей політичної організації, потреб, інтересів індивіда та суспільства, їх урахування та задоволення в суспільно-політичній практиці – реальній соціальній політиці. Зниження якості життя вже стало реальною загрозою у суспільстві. Держава на макро- та мезорівнях не забезпечує громадян:

- матеріальними умовами життя (безпека праці, збалансованість сімейного бюджету);
- адекватним соціальним захистом населення (відповідність соціальних витрат потребам безпеки праці);
- наявністю державних програм щодо забезпечення безпеки праці;
- гласністю про стан здоров'я населення;
- публічним обговоренням динаміки травматизму на виробництві;
- доступністю реабілітаційних заходів співробітникам, незалежно від їх ролі та статусу, необхідних для відновлення здоров'я в результаті травмування на виробництві [3].

На жаль, в Україні соціальна політика нині є аморфною і суперечливою. Через відсутність чітко визначеної концепції, стратегії та пріоритетів, необхідної економічної бази, надмірну заполітизованість українського суспільства чимало соціальних програм носять популістський, декларативний характер. Вироблення із врахуванням світового досвіду концепції соціальної держави, на основі якої можливі розробка системи соціального захисту та вдосконалення соціальної політики мають наблизити Україну до європейських стандартів стабільного соціального розвитку.

Важливим компенсаційним механізмом для України стала «тіньова» зайнятість економічно активного населення: велика кількість дрібнооптової торгівлі, можливість додаткової зайнятості (сумісництво) українців, широкий спектр видів зайнятості які не потребують офіційного оформлення. Неформальний сектор частково компенсує потребу в нових робочих місцях. В той самий час низька продуктивність, недостатній рівень доходів, незадовільні умови праці тощо характерні для діяльності у неформальному секторі.

Виходячи із вище наведеного, для безпеки соціальної політики України можемо констатувати:

- по-перше, соціальна політика та соціальна стратегія, її розвиток, залежать насамперед від форми політичного устрою та політичного режиму, тобто функціонування демократичної публічної влади зі сталими прогресивними традиціями;
- по-друге, напрями та стратегічні пріоритети соціальної політики та соціальної стратегії залежать від економічного розвитку держави та її спроможності проводити в життя соціальні програми, що забезпечують гідне життя суспільства;
- по-третє, просте копіювання досвіду провідних держав світу щодо соціальної політики та соціальної стратегії, моделі соціальної держави без врахування національних

особливостей, менталітету, культурної та політичної спадщини призведе до руйнування системи соціального забезпечення та банкрутству самої держави;

– по-четверте, із зарубіжних моделей змішаної соціальної політики та соціальної стратегії для України корисною вбачається соціал-демократична модель в цілому. Вони більшою мірою пов'язані з українськими соціальними традиціями, у яких важливе місце посідали ідеї соціальної справедливості і захищеності.

– по-п'яте, стратегія соціальної політики ні в якій мірі не повинна базуватися на популістських рішеннях керівництва держави в залежності від виборчого процесу. Вона насамперед повинна враховувати постійний розвиток промисловості, а відтак і збільшення видатків на розвиток соціальної сфери.

Список бібліографічних посилань

1. Карпюк Г. Гуманітарна еволюція – ключ до нашої безпеки // Censor.net. URL: <https://censor.net.ua/b3037205> (дата звернення: 24.09.2018).

2. Стратегія національної безпеки України : указ Президента України від 12.02.2007 № 105. *Офіційний вісник України*. 2007. № 11. Ст. 389.

3. Шлемко В. Т., Бінько І. Ф. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення. Київ : НІСД, 2007. 44 с.

Одержано 28.09.2018

УДК 338.2

Світлана Миколаївна ВИГАНЯЙЛО,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри соціально-економічних дисциплін

Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах недосконалої законодавчої бази та слабкості державних структур, (основним призначенням яких є створення нормальних умов для розвитку господарського життя та забезпечення різноманітних способів конкурентної боротьби) суб'єкти господарювання знаходяться в умовах невизначеності, та змушені приділяти значну увагу питанням забезпечення своєї економічної безпеки.

Економічна безпека підприємства передбачає стан підприємства, при якому йому не загрожує небезпека, зберігається його незалежність і цілісність, коли ресурси використовуються найбільш ефективно для забезпечення нормального функціонування підприємства, а також запобігаються небезпеки і загрози діяльності підприємства. Правильно організовані функціональні складові вибудовують ефективну методику боротьби з виниклими небезпеками і загрозами. Головною метою економічної безпеки підприємства є забезпечення його тривалого і максимально ефективного функціонування та високого потенціалу розвитку.

Розглянемо основні елементи економічної безпеки підприємства: інформаційна, кадрова, правова, екологічна, інженерно-технічна, фізична та фінансова безпека. Інформаційна безпека полягає у захищеності інформації від випадкових або навмисних зовнішніх впливів, які можуть завдати збитків. Тоді як правова безпека полягає у дотриманні підприємством всіх нормативно-правових актів у своїй господарській діяльності.

Одним з основних елементів економічної безпеки підприємства є фінансова безпека, яка полягає у забезпеченні його економічного розвитку через дотримання основного значення рівня та структури фінансового потенціалу підприємства. Під фінансовим станом розуміється забезпеченість фінансовими ресурсами, необхідними для оптимального функціонування підприємства, ефективністю використання і доцільністю їх розміщення, фінансовими взаємовідносинами з контрагентами та фізичними особами, платоспроможністю і фінансовою стійкістю. Результати фінансового аналізу безпосередньо впливають на вибір стратегії економічної безпеки компанії, вкрай важливими поняттями є ліквідність і